

Van bovenaf bekeken

De kinderen leren over ruimte in een tekening zónder grondlijn

4 jaar

6 jaar

Onderwerp

het lelijke eendje

techniek

potlood

formaat

± 16 × 25 cm

Toelichting

Bij de lessen over ruimte speelt de keuze van de onderwerpen een beslissende rol. De keuze van dit onderwerp maakt het hier bijvoorbeeld mogelijk om de probleempjes van les 1 en 2 te combineren en zo dus weer een stapje verder te gaan. De vijver en het riet in het verhaal van het lelijke eendje komen overeen met de speelplaats en de heks van de vorige lesjes (het horizontale en het verticale element); hier dus die twee ineens. Hoe wordt nu de zaak bekeken? Wel, natuurlijk met het standpunt dat het kind zelf ook zou kiezen, namelijk schuin van boven en meestal vrij hoog! Het is echter niet altijd zo dat het kind dit zelf in de gaten heeft. De bedoeling van deze opdracht is dan ook het kind zelf te laten ontdekken dat het de dingen meestal als vanuit een toren afbeeldt.

Een 'vijver' nodigt vanzelf al uit tot het *niet*-gebruiken van een grondlijn, al blijft een combinatie van vijver en grondlijn wel mogelijk, maar dit is dus niet de bedoeling. Ook het rabatterment zal waarschijnlijk voorkomen. Dit laatste is geen echt bezwaar. De bedoeling van de les is dat de kinderen met 'ruimte' bezig zijn en dat wordt door de keuze van een vijver gestimuleerd. Het heeft bovendien weinig zin deze fase te onderdrukken of te versnellen (voor toelichting hoofdstuk 6). Het voordeel van potlood is dat het gemakkelijk verbeterd kan worden, bovendien kan het contrast tussen het ene eendje en de rest, alsook detaillering van het riet, er goed mee gemaakt worden.

Begeleiding

Als opening voor deze les wordt het bekende sprookje van het lelijke eendje verteld. Daarin wordt vooral beschreven hoe de eendjes, de vijver, het riet en eventueel de omgeving eruit ziet. Vooral de vijver met de eenden staat centraal, letterlijk maar ook figuurlijk. Groot, in het midden van het papier komt dan de vijver bij het tekenen.

Begrippen als erin, ertussen, eromheen komen hierbij aan de orde met de bedoeling om de kinderen deze ruimte mee te laten beleven. De ruimte is immers doel van de les. Bij het begeleiden zal een individuele benadering nodig zijn, niet alle kinderen zijn even 'ver' in dit soort zaken.

Nadat de ruimtelijke probleempjes aan de orde zijn geweest, zijn er tal van mogelijkheden om de tekening goed te laten doorwérken. Daardoor zal ook het potlood meer als een zelfstandig, volwaardig materiaal ervaren gaan worden. Met zowel toevoegingen van omgeving: gras, bloemen, bomen, vogels e.d., alsook verdere detaillering van alle dingen, wordt de tekening compleet. Foto's van eenden, riet, weidelandschap, moeras e.d. kunnen daarbij een goede hulp zijn. Bij de evaluatie stellen we vragen als: welk eendje zwemt het dichtstbij? Hoe zie je welke het lelijke eendje is? Staat het riet helemaal *rondom* de vijver? Kun je alle rietstengels even goed zien?

onderwerp

dierentuin

techniek

potlood

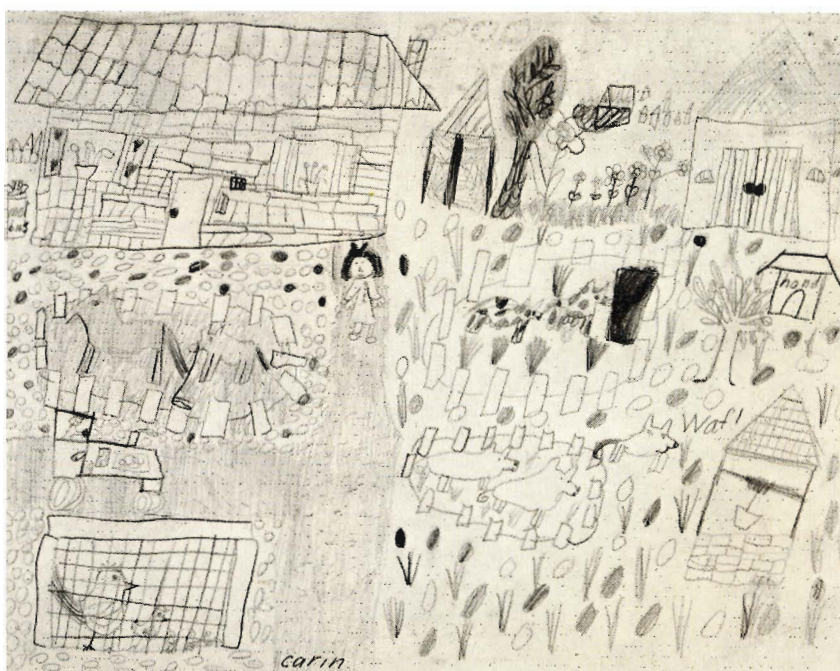
formaat

± 20 × 30 cm

Andere opdracht

Dierentuin of kinderboerderij zijn vooral vanuit de (recente) beleving erg áánsprekende onderwerpen. Dus ga als het kan ernaar toe! Het hele blaadje komt vol te staan met kooien en afrasteringen, wandelpaden ertussen; sommige dieren zitten *achter* tralies, andere hebben een vijver bij hun kooi. Er is gras en ook zand! Enkele dieren lopen vrij rond.

Verdere onderwerpen: wegen met auto's (naar aanleiding van verkeersmateriaal); kermis op het plein.

Kinderboerderij, 6 jaar